Narracions vampíriques del segle XVIII

Fragments del
Tractat sobre les aparicions dels esperits
***i sobre els vampirs o revinguts*, (1751)**
de Dom Agustin Calmet
i del
***Diccionari infernal*, (1818)**
de
Jacques Collin de Plancy

Selecció i traducció de Pere MiG

(Durro, La Vall de Boí - 2017)

Índex

Introducció

Els autors i les obres

Dom Antoine Augustin Calmet

Dom Antoine Augustin CALMET (1672 - 1757) va ser un destacat exegeta francès que va escriure *Història de l'Antic i Nou Testament i dels jueus*, i que també va publicar el 1746 un llibre titulat *Dissertations sur les apparitions des anges, des démons et des esprits, et sur les revenants et vampires de Hongrie, de Bohême, de Moravie et de Silésie*, en el qual s'inclou un assaig sobre els vampirs. Aquest assaig va ser corregit i ampliat el 1751, quan fou publicat amb el títol lleugerament canviat: *Traité sur les apparitions des esprits et sur les vampires ou les revenans de Hongrie, de Moravie, &c.*

Ja ben aviat ens indica el propòsit de la seva obra: *El meu propòsit no és pas de fomentar la superstició, ni d'entretenir la vana credulitat dels visionaris i d'aquells que creuen acríticament tot allò que se'ls explica, més encara si es tracta de fets meravellosos.* El llibre consta d'un prefaci, 63 capítols i dues cartes finals. No tota l'obra tracta sobre els vampirs, de fet com anuncia en el títol el tema central són les aparicions d'esperits de persones mortes que es dediquen a molestar els vius; dintre d'aquests, hi inclou els vampirs.

Seguint la influència del racionalisme (i especialment influït per René Descartes[1] i Isaac Newton[2]), Calmet, com d'altres teòlegs, atacarà les creences populars lligades a les

[1]René DESCARTES (1596-1650) va ser un important filòsof racionalista francès del segle XVII, també conegut per les seves obres de matemàtiques i de diferents branques de la ciència. És considerat el pare de la filosofia moderna, en ser el primer a proposar el problema de la validesa del coneixement com a primera qüestió filosòfica, i una de les figures clau de la revolució científica. És responsable, entre altres coses, de la geometria analítica, de la generalització de l'ús del mot idea amb el significat de 'contingut de la ment humana', la invenció de les coordenades cartesianes o de la sentència *cogito ergo sum* ('penso, aleshores existeixo'), a partir de la qual construeix el seu pensament filosòfic.

El seu pensament se situaria entre els principals artífexs de la revolució científica del segle XVII. A les formes i les qualitats de la física aristotèlica, que, interpretades malament (sobretot pel pensament cristià i escolàstic), havien resultat ser un frau com a eixida intel·lectual, contraposava la idea clara i fonamental que el món físic no és més que un pur mecanisme. I aleshores proposà el programa ideal de tota ciència teòrica: construir, amb un mínim nombre de principis, un sistema que donés raó de tots els fets coneguts i que permetés descobrir fets nous. Com sol ocórrer amb freqüència amb les teories revolucionàries, el llegat de Descartes no fou sols una troballa, sinó també una visió. Forçat a recórrer a l'experiència i a les hipòtesis, demostrà ser el primer gran mestre del model hipotètic. Aquest mètode ha esdevingut una eina essencial per a qualsevol investigació científica.

[2]Isaac NEWTON (1642-1727) és l'autor dels *Philosophiae Naturalis Principia Mathematica* (1687), en què descriu la llei de la gravitació universal i les tres lleis del moviment (lleis de la inèrcia), base de la mecànica clàssica. Newton fou el primer que demostrà que les lleis naturals governen els moviments de la Terra, i dels objectes celestes. Newton també va crear un model matemàtic per a les lleis de

supersticions populars mitjançant el mètode racionalista. La seva obra, però, constitueix un interessant recull d'aquestes creences. Sense pretendre-ho, aquest autor, difondrà les llegendes que ataca i contribuirà al seu coneixement més enllà dels límits geogràfics on s'havien originat.

A més de recollir diferents relats sobre vampirisme, Calmet intentarà donar una explicació racional i allunyada del meravellós basant-se sovint, però, en el dogma religiós. Així, Dom Agustin Calmet dona diferents arguments religiosos per mostrar la impossibilitat de l'existència dels vampirs. Curiosament, en el segon capítol apunta que alguns dels Revinguts no serien realment morts, aparentarien estar-ho com a conseqüència d'una síncope. Al·ludeix, fet i fet, a malalts de catalèpsia. En aquest sentit, segueix Johann Christoph HARENBERG[3], de qui reprodueix alguna explicació i a qui cita en el seu *Traité sur les apparitions des esprits et sur les vampires ou les revenans de Hongrie, de Moravie, &c.*

Kepler del moviment dels planetes a partir de la llei de la gravitació universal. Així, va ampliar-les demostrant-ne que les òrbites (com les dels estels amb cua) no podien ser solament el·líptiques sinó que també podien ser hiperbòliques i parabòliques.

En el camp de la mecànica, Newton va enunciar els principis de conservació de la quantitat de moviment i del moment angular. En òptica, va construir el primer telescopi reflector pràctic i va desenvolupar una teoria sobre el color basada en l'observació que un prisma descompon un raig de llum blanca en els colors de l'espectre visible (colors de l'arc de Sant Martí). Són també notables els seus arguments a favor que la llum està composta de partícules (en lloc d'ones). També va formular una llei empírica del refredat i va estudiar la velocitat del so.

La filosofia mecànica de Newton i Robert Boyle va ser promoguda per racionalistes com a alternativa viable al panteisme. La claredat i la simplicitat de la ciència es veia com una manera de combatre alhora els extrems de l'entusiasme supersticiós i l'amenaça de l'ateisme i, alhora, la segona onada de deistes anglesos va utilitzar els descobriments de Newton per a demostrar la possibilitat d'una "religió natural".

La concepció mecànica de l'univers de Boyle va donar fonament als atacs contra el "pensament màgic" i la teologia mística cristiana previs a la Il·lustració. Newton va completar les idees de Boyle amb proves matemàtiques, i el que potser és encara més important, les va popularitzar. Newton va recrear el món governat per un Déu intervencionista en un món fabricat per un Déu que dissenya segons principis racionals i universals. Tothom podia descobrir aquests principis, i permetien que tothom perseguís els seus objectius en aquesta vida, sense esperar-ne a la següent, i perfeccionar-se gràcies al poder de la seva raó.

[3] Johann Christoph HARENBERG (1696 - 1774) va ser un teòleg i historiador protestant alemany. La seva primera obra publicada fou *Vernünftige und Christliche Gedancken über die Vampirs* (Wolfenbüttel 1733), una de les primeres al·legacions teològiques contra les creences sobre vampirs. En ell ofereix una explicació des del més estricte racionalisme per als crits que profereixen els vampirs en el moment de ser travessats per l'estaca de fusta que imposa el ritual: *En relació al crit que el vampirs fan sentir quan se'ls enfonsa l'estaca al cor, no hi ha res de més natural. L'aire que es troba reclòs dins el cadàver, i que es fa sortir amb violència, produeix necessàriament aquest soroll en passar per la gola: fins i tot, sovint els cossos morts produeixen sons sense que ningú no els toqui.* Explicació que reprodueix Calmet l'obra que ens ocupa.

L'obra de Harenberg es va difondre en la seva traducció llatina feta a Viena el 1773 amb el títol *Philosophicae et christrianae cogitationes de vampiririis*, on s'italianitza el nom de l'autor i, a més, en desfigura el cognom: Giovanni Cristoforo HEREMBERG.

Jacques Collin de Plancy

Jacques Albin (o Auguste) Simon Collin de Plancy (1793- 1881) va ser un escriptor francès interessat en l'ocultisme i l'insòlit. Era un lliurepensador influenciat per Voltaire. La seva obra més important és el *Dictionnaire infernal*, amb una primera edició el 1818 i en què es reunien tots els coneixements de la seva època sobres les supersticions i la demonologia. Aquesta obra va tenir sis edicions entre 1818 i 1863. És autor també de les *Histoires des Vampires et des Spectres Malfaisans*, publicat dos anys després, el 1820.

L'entrada «vampirs» ens resumeix com es veia aquest mite fins a inicis del segle XIX. Es tracta d'una entrada que, a més a més, recull algunes històries de vampirs extretes de l'obra de Calmet (entre elles la d'Arnold Paul, aquí anomenat només Arnold), obra que mostra aquí clarament la influència que va tenir en la propagació d'aquest mite.

La superstició vampírica

Les històries que apareixen en el *Tractat* de Calmet intenten mostrar una aparença de versemblança: el presumpte vampir és acusat, jutjat, condemnat i executat seguint els procediments formals de l'època. Totes les històries recollides al·ludeixen a unes actes o a uns informants lliures de qualsevol sospita d'exageració o invenció sobre els fets relatats. De fet, els diferents fenòmens que s'hi descriuen no són posats en dubte. Calmet posarà en dubte que siguin fets sobrenaturals i els explicarà o bé de forma científica o bé a través del dogma cristià.

El seu mètode és el següent: primer exposa tot un seguit d'exemples que s'han atestat com a fets vampírics; un cop fet això, els rebat en capítols posteriors. Aquests fets que ens narra els anomena genèricament «la recopilació».

Observant detingudament el que ens narra, veurem com les històries vampíriques se circumscriuen en una zona geogràfica molt ben definida. Calmet ens intentarà relacionar les històries de vampirs amb d'altres de fora d'aquesta zona (fins i tot amb el Perú!). Valgui a dir, però, que aquestes altres històries són protagonitzades per espectres que es dediquen a molestar o fer bromes pesades als vius, en alguns casos fins i tot en provoquen la mort. Però, a diferència dels vampirs, no els xuclen la sang tot alimentant-se'n.

Pel que fa a l'època en què se succeeixen les històries que narren, totes elles se situen majoritàriament en el segle XVIII (n'hi ha algunes de finals del XVII). És a dir, contemporànies a Calmet. A l'igual com havia fet anteriorment, intentarà també relacionar aquestes històries amb d'altres de més antigues (es remuntarà fins a l'antiguitat clàssica judeocristiana). Amb els mateixos resultats que pel que fa a la ubicació geogràfica.

Sembla com si Calmet, en relacionar els vampirs amb d'altres històries d'apareguts en d'altres zones geogràfiques i històriques vulgui obtenir un doble resultat: per una banda, fer-nos adonar que es tracta d'històries que no poden ser certes en el sentit que se les narra; i, per una altra banda, fer-nos adonar que unes històries que es limiten a un espai i un temps tan limitat no poden ser sinó supersticions.

Malgrat el que pugui semblar, Calmet no exagerava quan feia referència a la credulitat dels pobles que tenien aquella superstició que els feia creure en l'existència real del vampirisme. Hi ha un seguit de sepulcres, que s'han anat descobrint darrerament, que

Figura 0.1: *Europa en el segle XVIII*

demostrarien que la superstició vampírica va estar fortament arrelada en la població de l'Europa de l'Est almenys fins a l'Edat Moderna.

L'antropòleg forense Matteo Borrini cita el cas d'una dona que va morir durant una plaga del segle XVI a Venècia, Itàlia. Aparentment, la dona estava enterrada amb un maó enganxat fermament a la boca oberta, un mètode medieval popular de prevenir que els vampirs sospitosos tornin per alimentar-se de la sang dels vius. La tomba de la dona podria ser l'enterrament de vampirs més antic conegut mai trobat. S'ha de dir, però, contràriament a Borrini, d'altres investigadors pensen que el maó pertanyeria a alguna de les parets de la fosa i que hauria caigut, la casualitat hauria fet que hagués anat a parar a la boca del cadàver.

Tingui o no raó Matteo Borrini, el 2012, arqueòlegs búlgars van trobar dos esquelets amb estaques metàl·liques clavades en el seu pit. Cosa que indica sense cap mena de dubte que havien estat considerats vampirs.

El 2013 en la construcció d'una autopista vora de Gliwice (Polònia) es van descobrir unes tombes que els arqueòlegs van identificar com a pertanyents als segles XVII o XVIII. Els cossos presenten la particularitat que els caps n'han estat separats i col·locats al costat dels braços. La pràctica de decapitar els cossos de presumptes vampirs abans de l'enterrament era comú en els països eslaus durant la primera era cristiana, quan les creences paganes encara estaven esteses[4].

[4]Per a més informació sobre aquestes troballes arqueològiques, vegeu

Figura 0.2: *Crani de dona amb maó a la boca (Venècia, s. XVI). Alguns hi volen veure la mostra més antiga de superstició vampírica*

Influència de Calmet en la producció posterior sobre vampirs

L'obra de Calmet fou força coneguda en la seva època i inspirà bona part de la literatura vampírica posterior. John William Polidori reprodueix el relat d'Arnold Paul en la introducció del seu conte *El vampir* (1819). A *La família del Vurdalak* (1839), Alexei Tolstoi fa aparèixer Agustin Calmet com a personatge expert en vampirisme. Aquest personatge anirà agafant protagonisme al llarg de diferents obres fins a arribar a compartir-lo amb el vampir a *Dràcula* (1897), de Bram Stoker; aquí l'expert en vampirisme és dirà, però Abraham Van Helsing. Podem dir, per tant, que Dom Agustin Calmet, personatge real, inspirà la figura d'Abraham Van Helsing, personatge literari que aplicarà el racionalisme i el mètode empíric per a demostrar l'existència del vampir (a diferència del personatge real) i així poder destruir-lo.

---

https://www.livescience.com/38148-vampire-grave-uncovered-vampire-burial.html (darrera consulta, 13 d'agost de 2017)

Sobre aquesta edició

No s'ha pretès fer una edició completa del *Traité sur les apparitions des esprits et sur les vampires ou les revenans de Hongrie, de Moravie, &c.* Es pretén només donar a conèixer aquelles narracions vampíriques que recull Dom Agustin Calmet perquè es tracta d'un dels reculls folklòrics més antics recopilats sobre aquest tema. Aquestes narracions ens permeten observar un moment de la tradició que encara no està contaminada per la literatura posterior ni, encara menys, per les diferents recreacions cinematogràfiques que se n'han fet.

S'hi ometen, doncs, totes les narracions sobre apareguts que no es presenten com a mostres de vampirisme. També, i malgrat que fou la pretensió principal de l'autor en escriure la seva obra, s'hi ometen també tots els raonaments i demostracions que Calmet fa amb la finalitat de demostrar que el vampirisme ha de considerar-se una superstició i que la seva existència manca de fonament científic i teològic. Tot i que seria interessant, però, de contrastar les seves explicacions amb les que ofereix la ciència moderna, s'hi han omès perquè l'interès d'aquesta edició se centra en oferir materials per al coneixement de la tradició folklòric i no pas en oferir materials per al coneixement del desenvolupament del coneixement científic sobre medicina.

La traducció s'ha fet directament de l'edició francesa de París del 1751. S'hi editen aquí els següents fragments (en els capítols d'aquesta edició no s'hi ha indicat el número que tenen en l'edició original, que s'esmenten en la relació següent):

- *Prefaci*
- Fragment del *Capítol VII, revinguts o vampirs de Moràvia*, se li dona aquí el títol «El pastor de Blow»
- Fragment del *Capítol VIII*, *Morts d'Hongria que xuclen la sang dels vius.*
- *Capítol IX, Relació d'un vampir extreta de les Cartes jueves, Carta 137.* (íntegre)
- *Capítol X, Altres exemples de revinguts. Continuació de la recopilació.* (íntegre)
- *Capítol XIII*, *Relat resumit del Mercure de 1693 i 1694 sobre els revinguts.* (íntegre)
- Fragment del *Capítol XIV*, *Conjectures del recopilador d'Holanda el 1733, núm. IX.*
- *Capítol XV*, *Una altra carta sobre els revinguts.* (íntegre)
- *Capítol XLVI*, *Exemple singular d'un revingut d'Hongria.* (íntegre)

Pel que fa al *Dictionnarie infernal*, de Collin de Plancy, s'ha traduït directament de la primera edició francesa de París del 1818. S'hi edita en apèndix la totalitat de l'entrada «Vampirs»

Llicència d'ús (CC BY-NC-SA 4.0)

Aquesta edició es publica sota llicència **Creative Commons Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional (CC BY-NC-SA 4.0)**
Això és un resum fàcilment llegible (i no un substitut) de la llicència[5].

Sou lliure de:

- **Compartir** — copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i format
- **Adaptar** — remesclar, transformar i crear a partir del material

El llicenciador no pot revocar aquestes llibertats, sempre que seguiu els termes de la llicència.

Amb els termes següents:

- **Reconeixement** — Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada[6], proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi[7]. Podeu fer-ho de qualsevol manera raonable, però no d'una manera que suggereixi que el llicenciador us dóna suport o patrocina l'ús que en feu.
- **NoComercial** — No podeu utilitzar el material per a finalitats comercials[8].
- **CompartirIgual** — Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, heu de difondre les vostres creacions amb la mateixa llicència[9] que l'obra original.

[5] Llegiu la llicència original a https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode (text en anglès).
Advertiment: Aquest resum destaca només alguns termes i les principals característiques de la llicència real. No és una llicència i no té valor legal. Hauríeu de revisar atentament tots els termes i les condicions de la llicència real abans d'utilitzar el material que s'hi troba subjecte.

[6] En el cas que us hagi estat facilitat, caldrà indicar el nom de l'autor i el d'aquelles parts a qui calgui reconèixer, una notificació de drets d'autor, una notificació de llicència, una notificació d'exempció de responsabilitat i l'enllaç al material. Aquelles llicències anteriors a la versió 4.0 podran requerir, a més a més, el títol del material en qüestió quan aquest hagi estat proporcionat, així com evidenciar més variants. Més informació a https://wiki.creativecommons.org/License_Versions#Detailed_attribution_comparison_chart

[7] En la versió 4.0 de les llicències, heu d'indicar si heu modificat el material i conservar una indicació de les modificacions prèvies. Podeu consultar la *Guia de marcatge* a https://wiki.creativecommons.org/wiki/Best_practices_for_attribution#This_is_a_good_attribution_for_material_you_modified_slightly.
Més informació a https://wiki.creativecommons.org/wiki/License_Versions#Modifications_and_adaptations_must_be_marked_as_such

[8] Un ús comercial és un ús destinat principalment a obtenir avantatges comercials o compensacions monetàries. Més informació a https://creativecommons.org/faq/#Does_my_use_violate_the_NonCommercial_clause_of_the_licenses.3F

[9] També podeu utilitzar una llicència compatible de la llista https://creativecommons.org/compatiblelicenses.
Més informació a https://creativecommons.org/faq/#If_I_derive_or_adapt_material_offered_under_a_Creative_Commons_license.2C_which_CC_license.28s.29_can_I_use.3F

- **No hi ha cap restricció addicional** — No podeu aplicar termes legals ni mesures tecnològiques[10] que restringeixin legalment a altres de fer qualsevol cosa que la llicència permet.

Avisos:

- No heu de complir amb la llicència per als elements del material en el domini públic o quan el seu ús està permès per l'aplicació d'una excepció o limitació[11] dels drets d'autor.

- No es donen garanties. La llicència pot no ser suficient per autoritzar la utilització que en voleu fer. Per exemple, altres aspectes com la publicitat, la privacitat, o els drets morals[12] poden limitar la forma d'utilitzar el material.

[10]La llicència prohibeix l'aplicació de mesures tecnològiques efectives, definides d'acord amb l'article 11 del Tractat de l'OMPI sobre Drets d'Autor. Més informació a https://wiki.creativecommons.org/wiki/License_Versions#Application_of_effective_technological_measures_by_users_of_CC-licensed_works_prohibited

[11]Els drets dels usuaris subjectes a les limitacions i excepcions, com per exemple l'ús just o el tracte just, no queden afectats per les llicències CC. Més informació a https://wiki.creativecommons.org/Frequently_Asked_Questions#Do_Creative_Commons_licenses_affect_exceptions_and_limitations_to_copyright.2C_such_as_fair_dealing_and_fair_use.3F

[12]Potser cal que obtingueu permisos addicionals abans d'utilitzar el material per l'ús que en vulgueu fer. Més informació a https://wiki.creativecommons.org/wiki/Considerations_for_licensors_and_licensees

Fragments del
Tractat sobre les aparicions dels esperits i sobre els vampirs o revinguts

Prefaci

Cada segle, cada nació, cada país té els seus prejudicis, les seves malalties, les seves modes, els seus gustos que les caracteritzen, i que passen i se succeeixen els uns als altres; sovint això que ha semblat admirable en un temps, esdevé menyspreable i ridícul en un altre. S'han vist segles on tot girava entorn a certes devocions, determinats gèneres d'estudis, determinats exercicis. Sabem que durant més d'un segle el gust dominant a Europa fou el viatge a Jerusalem. Els reis, els prínceps, els senyors, els bisbes, els capellans, els religiosos, tots hi corrien follament. El pelegrinatge a Roma havia estat en altre temps molt freqüent i molt famós. Tot això ha decaigut. S'han vist províncies inundades de flagel·lants i només n'han quedat restes en les confraries de penitents que subsisteixen en diversos llocs.

Hem vist en aquest país saltimbanquis i dansaires que a cada instant saltaven i dansaven pels carrers, en les places i fins i tot dins les esglésies. Els convulsionaris dels nostres dies semblen haver-los fet reviure; la posteritat se'n sorprendrà, igual com nosaltres ens en burlem avui dia. Cap a finals del segle XVI, només es parlava a Lorraine de bruixots i bruixes. Ja no se n'ha parlat més de fa molt de temps. Des que ha aparegut la filosofia del senyor Descartes, quina moda n'ha restat? Es menysprea l'antiga filosofia; només es parla d'experiments físics, de nous sistemes, de noves descobertes. El senyor Newton acaba d'aparèixer: tots els esperits han estat desterrats. El sistema del senyor Law, els bitllets de banc, les fúries del carrer Quinquampoix, quin canvis no han causat en el Regne? És una mena de convulsió que s'ha emparat dels francesos.

En aquest segle, des de fa uns seixanta anys una nova escena s'ofereix als nostres ulls a Hongria, Moràvia, Silèsia i Polònia: es diu que es veuen homes que fa mesos que són morts, tornar, parlar, caminar, infestar els pobles, maltractar els homes i els animals, succionar la sang dels seus familiars, emmalaltint-los, i causant-los finalment la mort. De tal manera que no hi ha altra manera de poder-se deslliurar de les seves perilloses visites i de les seves infestacions sinó és exhumant-los, empalant-los, tallant-los el cap, arrencant-los el cor o cremant-los. Es dona a aquests Revinguts el nom d'Upirs o Vampirs, és a dir, sangoneres, i se n'expliquen particularitats tan singulars, tan detallades i revestides de circumstàncies tan probables i d'informacions tan jurídiques, que gairebé no es pot refusar la creença que es té en aquells països, que aquests Revinguts semblen sortir realment de les seves tombes i produir els efectes que se'n publiquen.

L'Antiguitat certament no ha vist ni conegut res de semblant. Si es ressegueixen les Històries dels hebreus, dels egipcis, dels grecs, dels romans, no s'hi trobarà res que s'hi assembli.

És cert que es troba a la Història, però rarament, que certes persones després d'haver estat algun temps dins les seves tombes i d'haver estat tingudes per mortes, han retornat a la vida. Podem veure, també, que els Antics creien que la màgia podria donar la mort

i evocar les ànimes dels traspassats. Se citen alguns passatges que proven que en certs temps s'imaginava que les bruixes succionaven la sang dels homes i dels infants, i els feien morir. Podem veure també al segle XII, a Anglaterra i a Dinamarca, alguns Revinguts semblants a aquells d'Hongria. Però en cap Història no es llegeix res igual fil per randa com el que se'ns ha explicat dels vampirs d'Hongria i de Moràvia.

L'Antiguitat cristiana ens forneix d'alguns exemples de persones excomunicades, que surten visiblement i a la vista de tothom de les seves tombes i de les esglésies tan bon punt com el diaca ordena retirar-se als excomunicats i a tots aquells que no combreguen amb els Sants Misteris. De fa molts segles, però, que no en veiem res de semblant, tot i que no ignorem que encara hi ha els cossos de molts excomunicats, morts en excomunió i en censura, inhumats dins les esglésies.

La creença dels nous grecs, que volen que els cossos dels excomunicats no es podreixen en les seves tombes, és una opinió que no té cap fonament, ni a l'Antiguitat, ni dins la bona Teologia, ni encara en la Història. Aquest sentiment sembla que ha estat inventat pels nous grecs cismàtics només per autoritzar-se i afermar-se en la seva separació de l'Església Romana. L'antiguitat cristiana creia, ans al contrari, que la incorruptibilitat d'un cos era sobretot una marca probable de la santedat de la persona, i una prova de la protecció particular de Déu sobre un cos que ha estat durant la seva vida el Temple de l'Esperit Sant, sobre una persona que ha conservat en la seva justícia i innocència el caràcter del cristianisme.

Els Brucolacs de Grècia i de l'arxipèlag grec son encara Revinguts d'una nova espècie. És difícil de convèncer-se que una nació tan espiritual com Grècia hagi pogut caure en una idea tan extraordinària com aquella. Cal que la ignorància o els prejudicis siguin extremats entre ells, perquè no s'hi hagi trobat ni un eclesiàstic ni cap altre escrivent que s'hagi compromès a desenganyar-los d'aquesta creença.

La imaginació d'aquells que creuen que els morts masteguen dins les seves tombes, fent un soroll gairebé semblant al que fan els porcs quan mengen, és tan ridícula que no mereix ser seriosament refusada.

M'he compromès a tractar aquí la matèria dels Revinguts o dels Vampirs d'Hongria, Moràvia, Silèsia i Polònia, a risc de ser criticat m'hi posi com m'hi posi: aquells qui els creuen reals m'acusaran de temeritat i de presumpció, d'haver-los revocat dubtosament, o fins i tot d'haver-ne negat l'existència i la realitat; els altres em blasmaran per haver emprat el meu temps en tractar aquesta matèria que és tinguda per frívola i inútil en la ment de moltes de les gents de bon seny. De qualsevol manera que s'hi pensi, jo estaré satisfet d'haver aprofundit en una qüestió que m'ha semblat important per a la Religió: ja que si el retorn dels vampirs és real, és important defensar-lo i provar-lo; mentre que si és il·lusori, és de conseqüència per a l'interès de la religió desenganyar aquells qui el creuen real, i destruir així un error que pot tenir conseqüències molt perilloses.

El pastor de Blow

L'autor que he esmentat[1] [...] aporta diversos exemples d'aparicions semblants, i dels mals que se'n són seguits; com d'un pastor de la vila de Blow, prop de la ciutat de Kadam, a Bohèmia, que va aparèixer durant alguns temps, que cridava certes persones, les quals no deixaven de morir en una setmana. Els vilatans de Blow desenterraren el cos d'aquest pastor i el fixaren a terra amb una estaca, que ells li clavaren a través del cos.

Aquest home, en aquest estat, es burlà d'aquells que li feien sofrir aquest tracte i els digué que tenien bona idea de donar-li un bastó amb què defensar-se contra els gossos. La mateixa nit s'aixecà i espantà moltes persones al seu albir, i n'ofegà més que no n'havia fet fins aleshores. Se'l lliurà tot seguit al botxí, que el ficà en una carreta per transportar-lo fora de la vila i cremar-lo. El cadàver cridà com furiós, i remogué els peus i les mans com si estigués viu; quan se'l traspassà de nou amb estaques, deixà anar grans crits, i en brollà sang molt vermella i en gran quantitat. A la fi, se'l cremà, i aquesta execució posà fi a les aparicions i infestacions d'aquest espectre.

L'autor cita diversos altres escriptors que atesten això que ell diu sobre aquests espectres, que apareixen també, diu, bastant sovint a les muntanyes de Silèsia i Moràvia. Se'ls veu de nit i de dia, les coses que li van pertànyer es veuen moure's i canviar de lloc, sense que ningú no les toqui. L'únic remei contra aquestes aparicions és tallar el cap i cremar el cos d'aquests que revenen.

[1] Charles Ferdinand de Schertz, *Magia posthuma* (Olmuz, 1706)

Morts d'Hongria que xuclen la sang dels vius

Fa gairebé quinze anys que un soldat que s'hostatjava a casa d'un vilatà de Haidamaque, a la frontera hongaresa, va veure entrar a la casa quan era prop del seu hoste, l'amo de la casa, un desconegut que es va seure també a taula amb ells. L'amo de l'habitatge en va restat estranyament espantat, igual que la resta dels seus habitants. El soldat no sabia què pensar, ja que ignorava de què es tractava. Però quan l'amo de la casa va resultar mort l'endemà, el soldat se n'informà. Li van dir que el pare de l'amo, mort i enterrat de feia més de deu anys, era aquell que havia vingut a asseure's prop d'ell i li havia anunciat i causat la mort.

El soldat n'informà primer el regiment; i el regiment en donà avís als oficials generals, que encarregaren al Comte de Cabreras, capità del Regiment d'Infanteria Alandetti, de fer-ne la instrucció del fet. Amb d'altres oficials, un cirurgià i un auditor, va anar als lloc i escoltaren les informacions de tots els de la casa, que atestaren d'una manera uniforme que el revingut era pare de l'amo de l'habitatge, i que tot allò que el soldat havia dit i explicat era l'exacta veritat; cosa que va ser assegurada per tots els habitants de la vila.

En conseqüència, es va desenterrar el cos d'aquest espectre i se'l trobà com si fos un home que acaba de morir, i la seva sang com la d'un home viu. El Comte de Cabreras li va fer tallar el cap, després el féu retornar a la seva tomba. Va fer encara inquisició sobre d'altres revinguts semblants, entre d'altres d'un home mort de feia més de trenta anys, que havia revingut per tres cops a casa seva a l'hora de dinar i havia xuclat la sang del coll: la primera vegada al seu propi germà, la segona a un dels seus fills i la tercera a un servent de la casa; tots tres moriren al cap de poc. En relació a aquest cas, el comissari va fer desenterrar aquest home i, en trobar-lo com l'anterior, que tenia la sang fluïda com la tindria un home viu, ordenà que se li fes passar un gran clau per la templa i que tot seguit se'l tornés a la tomba.

En va fer cremar un tercer, que era enterrat de feia setze anys i que havia xuclat la sang i causat la mort a dos dels seus fills. [...] Aquell que ens ha explicat aquestes històries, les havia recollit del senyor Comte de Cabreras a Freiburg im Breisgau el 1730.

Relació d'un vampir extreta de les *Cartes jueves*, Carta 137

Heus aquí que es llegeix a les *Cartes jueves*, nova edició de 1738, carta 137:

S'acaba de viure en aquesta part d'Hongria una escena de vampirisme que és doblement atestada per dos oficials del Tribunal de Belgrad, que han estat en els llocs dels fets, i per un oficial de les tropes de l'Emperador a Gradisch, que n'ha estat testimoni ocular.

A principis de setembre va morir a la vila de Kisilova, a tres llegües de Gradisch, un vell de seixanta-dos anys d'edat. Tres dies després d'haver estat enterrat, es va aparèixer a la nit al seu fill i li va demanar menjar; aquell, després que l'haguessin servit, menjà i desaparegué. L'endemà el fill va contar als seus veïns tot el que li havia esdevingut. Aquella nit, el pare no va aparèixer; però la nit següent es va fer veure i demanà menjar. No se sap si el seu fill li'n donà o no; però l'endemà se'l va trobar mort en el llit: el mateix dia, cinc o sis persones del poble van caure malaltes sobtadament i van morir l'una darrere l'altra pocs dies després.

L'oficial o agutzil del lloc va informar de tot el que s'era succeït, n'envià una relació al Tribunal de Belgrad, que va fer venir al poble dos dels seus oficials amb un botxí per examinar aquest assumpte. L'Oficial Imperial, del qual s'ha obtingut aquest relat, va anar a Gradisch per ser testimoni d'un fet de què havia sentit sovint a parlar.

Es van obrir totes les tombes d'aquells que eren morts feia sis setmanes: quan es va arribar a aquella del vell, se'l trobà amb els ulls oberts, d'un color vermell, tenia una respiració natural, tot i que era immòbil com mort; de tot això es va concloure que era un vampir declarat. El botxí li enfonsà una estaca en el cor. Es va fer una pira i es va reduir a cendres el cadàver. No se'n va trobar cap marca de vampirisme ni en el cadàver del fill ni en cap dels altres.

Gràcies a Déu, nosaltres no som de cap manera crèduls. Reconeixem que totes les llums de la física que podem acostar a aquest cas, no descobreixen gens les seves causes. Però no podem refusar de creure veritable un fet atestat jurídicament i per gent honesta: copiarem aquí allò que va ocórrer el 1732 i que hem inserit llavors en la *Recopilació* núm XVIII.

Altres exemples de revinguts. Continuació de la recopilació

En un cert lloc d'Hongria, anomenat en llatí *Oppida Heidonum*, al costat del Tibisque, *vulgo*, Teisse; és a dir, entre aquest riu que rega el terreny afortunat de Tockay i la Transsilvània, el poble conegut amb el nom de Heiduque[1] creu que alguns morts, que ells anomenen vampirs, xuclen tota la sang dels vius, de manera que aquests es panseixen a la vista de tothom, alhora que els cadàvers, com les sangoneres, es van reomplint de sang en tal abundància, que se la veu sortir pels orificis, fins i tot pels porus. Aquesta opinió acaba de ser confirmada per diversos fets, dels quals sembla que no se'n pot dubtar vista la quantitat de testimonis que els han certificats. En reportarem aquí alguns dels més considerables.

Fa gairebé cinc anys, que un tal Heiduque que vivia a Medreiga, anomenat Arnold Paul, va ser aixafat per la caiguda d'un carro de fenc. Trenta dies després de la seva mort, quatre persones moriren sobtadament i de la manera que moren, d'acord amb la tradició del país, aquells qui han estat molestats per vampirs. La gent es va recordar aleshores que aquest Arnold Paul havia explicat sovint que, als voltants de Cassova i de les fronteres de la Sèrbia turca, havia estat turmentat per un vampir turc. Com que tenen la creença també que aquells que han estat vampirs passius durant la seva vida, esdevenen vampirs actius un cop morts, és a dir, que aquells que han estat mossegats, mosseguen també al seu torn; ell, però, havia trobat la manera de guarir-se menjant la terra del sepulcre del vampir i fregant-se amb la seva sang. Aquesta precaució, malgrat tot, no va impedir-li d'esdevenir-ne després de la seva mort. Llavors va ser exhumat quaranta dies després del seu enterrament i es van trobar en el seu cadàver totes les marques d'un arxivampir: el seu cos era vermell; els cabells, les ungles i la barba s'eren renovades; les venes eren totes plenes d'una sang líquida que fluïa de totes les parts del seu cos cap al sudari amb el qual era amortallat. El Hagnagi, o agutzil del lloc, en presència del qual es va fer l'exhumació i que era un home expert en vampirisme, va fer enfonsar, segons és costum, en el cor del difunt Arnold Paul una estaca molt aguda, amb la qual se li travessà el cos de part a part, cosa que li provocà, es diu, que llencés un crit espantós, com si estigués viu. Fet això, se li tallà el cap, i se'l cremà totalment. Després d'això, es va fer el mateix procediment amb els cadàvers d'aquelles altres quatre persones mortes per vampirisme, de por que elles no en fessin morir d'altres al seu torn.

Totes aquestes accions, però, no han pogut impedir que, cap a finals de l'any passat, és a dir, al cap de cinc anys, aquests funestos prodigis no hagin recomençat i que diversos habitants de la mateixa vila no hagin mort malauradament. En l'espai de tres mesos,

[1] Aquesta història és aparentment la mateixa que hem relatat fa poc amb el nom de *Haïdamaque*, esdevinguda el 1729 o 1730. [*Nota de l'autor*]

disset persones de diferent sexe i de diferent edat han mort per vampirisme, algunes sense haver estat malaltes i d'altres després de dos o tres dies de llanguiment. S'explica, entre d'altres, que una anomenada Stanoska, filla del Heiduque Jotuïtzo, que s'era enllitada en perfecta salut, es despertà enmig de la nit tota tremolosa i fent crits terribles i dient que el fill del Heiduque Millo, mort de feia nou setmanes havia provat d'estrangular-la durant el seu somni. A partir d'aquest moment, ella no va fer més que esllanguir-se i, al cap de tres dies, va morir. Això que aquesta noia havia dit del fill de Millo va permetre de reconèixer-lo com a vampir. Se l'exhumà i se'l va trobar com a tal. Els principals del lloc, els metges, els cirurgians van examinar com havia pogut renéixer el vampirisme després de les preocupacions que s'havien pres en els anys anteriors.

Es va descobrir, finalment, després d'haver buscat bé, que el difunt Arnold Paul havia mort no solament les quatre persones de les quals hem parlat, sinó també diverses bèsties, de les quals havien menjat els nous vampirs, i entre d'altres el fill de Millo. A partir d'aquests indicis, es va prendre la resolució de desenterrar tots aquells qui eren morts de feia un cert temps. D'entre una quarantena, se'n trobaren disset amb tots els signes més evidents de vampirisme. També se'ls ha traspassat el cos i tallat el cap, i tot seguit se'ls ha cremat i llençat les seves cendres al riu.

Totes les informacions i execucions de què acabem de parlar han estat fetes jurídicament, de forma adequada i atestades per diversos oficials, que són hostatjats al país, pels Cirurgians Majors dels Regiments i pels principals habitants del lloc. El procés verbal ha estat enviat cap a finals del darrer gener al Consell de Guerra Imperial a Viena, que ha establert una comissió militar per examinar la veritat de tots aquests fets.

Això és el que han declarat el Hadnagi[2] Barriarar i els vells Heiduques, i el que ha estat signat per Battuer (primer Lloctinent del Regiment d'Alexandre de Wirtemberg), Clickstenger (Cirurgià Major del Regiment de Frustemburg), tres altres cirurgians de la companyia i Guoichitz (Capità d'Stallath).

[2]Cap d'agent judicial

Relat resumit del Mercure de 1693 i 1694 sobre els revinguts

Les memòries públiques dels anys 1693 i 1694 parlen dels upirs, vampirs o revinguts, que es veien a Polònia i a tota la Rússia. Apareixen des de migdia fins a mitjanit, i xuclen la sang dels homes o dels animals vius amb tanta força que de vegades els surt per la boca, pel nas i principalment per les orelles; fins i tot, de vegades el cadàver neda en la seva sang estirat dins el seu taüt[1]. Es diu que el vampir té una mena de fam que li fa menjar la mortalla que l'embolcalla. Aquest reviscut o upir sortit de la seva tomba, o un dimoni amb la seva figura, va durant la nit a abraçar i estrènyer violentament els seus familiars o els seus amics i els xucla la sang, fins a afeblir-los, extenuar-los i causar-los finalment la mort. Aquesta persecució no es limita a una sola persona, sinó que s'estén fins a la darrera persona de la família a menys que se n'interrompi el curs tallant el cap o obrint el cor del revingut, el cadàver del qual és en el seu taüt gris, flexible, inflat i rubicund, encara que estigui mort de fa molt de temps. Surt del seu cos una gran quantitat de sang, que alguns mesclen amb farina per fer un pa; i si es menja d'aquest pa de forma habitual, s'impedeix que molesti l'esperit, que no revé més.

[1] *Vegeu* MORERI *sota la paraula* Estrigis [*Nota de l'autor*]

Conjectures del recopilador d'Holanda el 1733, núm. IX

[...]

Vet aquí una carta que un dels meus amics ha escrit per comunicar-me un assumpte sobre els revinguts d'Hongria[1]; l'autor pensa ben diferent que el recopilador sobre els fets dels vampirs:

Per satisfer les demandes de Monsenyor l'Abat Dom Calmet referides als vampirs, el sotasignat té l'honor d'assegurar-li que no hi ha res de més real ni de més cert, que allò que n'haurà sens dubte llegit en les actes públiques i impreses, que han estat inserides en les gasetes per tota Europa; i encara més que a totes aquelles actes públiques que s'han promulgat, Monsenyor l'Abat ha de reconèixer un fet veritable i notori de la diputació de Belgrad ordenat per S.M. Imp. Carles VI, de gloriosa memòria, i executat per la seva Altesa Sereníssima el Duc Carles Alexandre de Wurtemberg, com a Virrei o Governador del Regne de Sèrbia; però no puc ara com ara citar-ne l'any, ni el mes, ni el dia, per mancament dels meus papers, que no tinc prop meu en aquests moments.

Aquest príncep va fer partir una diputació de Belgrad, la meitat eren oficials militars i l'altra meitat eren civils, amb l'Auditor General del Regne, per anar a un poble, on un famós vampir mort de feia uns quants anys feia uns estralls excessius entre els seus: perquè cal que noteu que només és entre la seva família i els propis parents que aquests xucladors de sang es complauen a destruir la nostra espècie. Aquesta diputació va estar composta per gent i subjectes reconeguts pels seus costums, i fins i tot pel seu saber, irreprotxables i savis de totes dues bandes: van prendre jurament i van ser acompanyats per un Lloctinent dels Granaders del Regiment del Príncep Alexandre de Wurtemberg i de 24 granaders de l'esmentat regiment.

Tots aquells que es van trobar honestos, entre ells el Duc, es van trobar a Belgrad i s'uniren a aquesta diputació per ser espectadors oculars de la prova verídica del que s'anava a fer.

Arribats al lloc, trobaren que en l'espai de quinze dies, el vampir que era oncle de cinc nebots i nebodes, n'havia ja acabat amb tres i amb un dels seus propis germans. Anava per la cinquena, una bella noia neboda seva, i l'havia ja xuclada en dues ocasions, per la qual cosa es posà fi a aquesta trista tragèdia mitjançant els procediments següents.

Es van trobar amb els comissaris diputats en un poble no gaire lluny de Belgrad i, des d'allà, en públic i a l'entrada de la nit, a la seva sepultura. Aquest senyor no m'ha pogut dir les circumstàncies del temps en el qual els morts esmentats havien estat xuclats, ni les particularitats d'aquest assumpte. La persona, després d'haver estat xuclada, es

[1] Hi ha motius per creure que això no és més que una repetició del que ja s'ha dit abans. [*Nota de l'autor*]

troba en un estat lamentable de decaïment, de feblesa, de laxitud, de tant violent com és el turment. Feia gairebé tres anys que era enterrat; es va poder veure sobre la seva tomba una lluïssor semblant a la d'una làmpada, però menys viva.

Es va obrir la tomba i s'hi trobà un home tan sencer i aparentment sa com qualsevol dels nostres assistents; els cabells i els pels del seu cos, les ungles, les dents i els ulls (aquests mig tancats) tan fermament units a ell com ho estan actualment els nostres a nosaltres que tenim vida. I el seu cor palpitava.

De seguida es procedí a desenterrar-lo, realment el cos no era flexible, però no li mancava cap part, ni de carn ni d'os. Ràpidament se li traspassà el cor amb una mena de llança de ferro rodona i punxeguda: en sortí una matèria blanquinosa i fluïda amb sang, però la sang dominava sobre la matèria, no feia gens de mala olor. Tan aviat com se li tallà el cap amb una destral semblant a aquelles que es fan servir a Anglaterra per a les execucions, en sortí una matèria i sang semblant a aquella que acabo de descriure, però més abundant en proporció a aquella que havia sortit del cor.

Finalment se'l retornà a la fosa, amb força cal viva per consumir-lo més ràpidament; i des d'aleshores, la seva neboda, que havia estat xuclada dos cops, es recuperà millor. Al lloc on aquestes persones foren xuclades es formà una taca força blavosa; el lloc del succés no està determinat, tan aviat pot ser en un lloc com pot ser en un altre. És un fet notori atestat per les actes més autèntiques i que s'esdevingué a la vista de més de 1.300 persones, totes dignes de fe.

Però em reservo, per satisfer encara més la curiositat del savi Abat Dom Calmet, de detallar-li millor això que he vist sobre aquest assumpte amb els meus propis ulls, i ho enviaré a Monsenyor el Cavaller de Sant Urbà perquè li ho trameti, encantat en això, com en tota altra cosa, de trobar ocasions de provar-li que ningú no li té una tan perfecta veneració i respecte com

El seu molt humil i molt obedient servidor L. de Beloz, Capità en el Regiment de SAS el Príncep Alexandre de Wurtemberg, Ajudant de camp i actualment primer Capità de Granaders en el Regiment de Monsenyor el Baró de la Trenk.

Una altra carta sobre els revinguts

Per no ometre res de tot allò que pugui aclarir aquest tema, inseriré encara aquí la carta d'un home fortament honest i fortament instruït sobre el que té a veure amb els revinguts, escrita al seu parent:

Vós desitgeu, el meu car cosí, ser informat amb detall d'això que passa a Hongria en relació a certs revinguts, que donen la mort a força gent en aquell país. Puc parlar-vos-en sàviament ja que he estat molts anys en aquelles terres i soc de natural curiós. He sentit en la meva vida contar una infinitat d'històries, o de preteses tals, sobre els esperits i encanteris; però de mil, amb prou feines he donat fe només a una: no es pot ser massa circumspecte sobre aquest aspecte sense córrer risc d'haver-ne dubte. Malgrat tot, hi ha alguns fets tan verificats que no podem dispensar-nos de creure'ls. Pel que fa als revinguts d'Hongria, vet aquí com succeeix la cosa. Una persona es troba atacada de languidesa, perd la gana, s'aprima visiblement, i al cap de vuit o deu dies, de vegades quinze, mor sense febre ni cap altra símptoma a banda de la magror i el dessecament.

En aquell país es diu que es tracta que un revingut s'apropa a ella i li xucla la sang. D'entre aquells que són atacats d'aquesta malaltia, la major part creuen veure un espectre blanc, que els segueix pertot com l'ombra fa al cos. Quan vam estar aquarterats als Valacs en el Bannat de Temeswar, dos cavallers de la companyia de la qual jo era corneta moriren a causa d'aquesta malaltia, i encara n'haurien morts atacats molts d'altres per la mateixa causa si un Caporal de la nostra companyia no hagués fet cessar la malaltia tot executant el remei que les gents del país usen per fer-ho. És un dels més particulars i gairebé infal·lible, no l'he llegit mai en cap ritual. Vet-lo aquí:

S'escull un noi jove que sigui d'edat de no haver usat mai del seu cos, és a dir, que el creiem verge. Se'l fa muntar a pel sobre un cavall sencer que mai s'hagi acoblat, i absolutament negre; se'l fa passejar pel cementiri i passar sobre totes les foses. Aquella sobre la qual l'animal refusi de passar malgrat forts cops de fusta que se li donin, és segurament ocupada per un vampir. S'obre aquesta fosa i s'hi troba un cadàver tan gras i tan bonic com si fos un home feliçment i tranquil·lament adormit. Se li talla el coll a aquest cadàver d'un cop de pala, d'on surt una sang de les més belles i vermelles i en gran quantitat. Es juraria que era un home dels més sans i vius que s'hagi degollat. Fet això, s'omple la fosa i es pot comptar que la malaltia cessa i que tots aquells que n'havien estat atacats recobren les forces poc a poc, com les gents que escapen d'una llarga malaltia i que han estat extenuats durant molt de temps. És això que succeí als nostres cavallers que n'havien estat atacats. Jo era llavors Comandant de la Companyia, el meu capità i el meu Lloctinent eren absents; vaig enfadar-me molt que aquest caporal hagués fet fer aquest procés sense mi. Jo tenia totes les ganes del món de venjar-me i regalar-li una mà de cops de bastó, mercaderia que es dona a bon preu en les tropes de l'Emperador. Jo hauria volgut per totes les coses del món haver estat present en aquella

operació; però, en fi, calia passar per allò.

Un parent d'aquest mateix oficial que ha fet escriure'm el 17 d'octubre de 1746 que el seu germà que ha servit durant 20 anys a Hongria, i que ha examinat detalladament tot el que es diu dels revinguts, reconeix que els pobles d'aquest país són més crèduls i supersticiosos que els altres pobles, i que atribueixen les malalties que contrauen a encanteris. Que tan bon punt com sospiten que una persona morta els ha enviat aquesta incomoditat, la refereixen al magistrat, qui a partir de la declaració d'alguns testimonis fa exhumar el mort, se li talla el cap amb una pala i si en surt alguna gota de sang, en conclouen que és la sang que ha xuclat de la persona malalta. Però el que m'ha escrit sembla molt allunyat de creure això que es pensa en aquell país.

A Varsòvia, un sacerdot, que havia encarregat a un fabricant de selles que li fes una brida pel seu cavall, va morir abans que la brida fos feta i com era d'aquells que anomenen vampirs a Polònia, va sortir de la seva tomba vestit com tenen costum d'inhumar els eclesiàstics. Va agafar el seu cavall de l'estable, va muntar-hi i va anar a la vista de tota Varsòvia fins a la botiga del fabricant de selles, on d'entrada només va trobar la dona, que es va espantar i va cridar el seu marit, que va venir. Quan aquell sacerdot li va demanar la brida, li va respondre: «Però si vós sou mort, senyor capellà». A la qual cosa, li va replicar: «Et faré veure que no» i, al mateix temps, el colpejà de tal forma, que el pobre fabricant de selles va morir alguns dies després, i el sacerdot va retornar a la seva tomba.

Quan morí l'intendent del Comte Simó Labienski, staroste de Posnània, la Comtessa Douairiere de Labienski va voler, en reconeixement dels seus serveis, que fos inhumat a la cripta dels senyors d'aquesta família, cosa que fou executada. Algun temps després, el sagristà que tenia cura de la cripta s'adonà que hi havia hagut algun trasbals i n'advertí la Comtessa, que ordenà segons el costum propi de Polònia, que se li tallés el cap, cosa que fou feta en presència de diverses persones, entre d'altres, del senyor Jouvinski, oficial polonès i governador del jove Comte Simó Labienski, qui va veure que quan el sagristà desenterrà el cadàver de la seva tomba per tallar-li el cap, va xerricar les dents i la sang en sortí tan fluïda com la d'una persona que mor per mort violenta, cosa que va posar els pels de punta a tots els assistents. Se submergí un mocador blanc en la sang del cadàver, amb el qual es va fer beure a tots els de la casa per no ser més turmentats.

Exemple singular d'un revingut d'Hongria

L'exemple més remarcable que cita Rauff és el d'un anomenat Pierre Plogojovits, enterrat feia deu setmanes en un poble d'Hongria anomenat Kisolova. Aquest home es va aparèixer a la nit a alguns dels habitants del poble durant el seu somni i els estrenyé de tal manera l'esòfag que en 24 hores moriren. Va matar així nou persones, tan velles com joves, en l'espai de vuit dies.

La vídua del mateix Plogojovits declarà que el seu marit li era vingut després de la seva mort per demanar-li les seves sabates; cosa que l'espantà tant que abandonà el lloc de Kisolova per anar-se'n a un altre lloc.

Aquestes circumstàncies van determinar els habitants del poble a desenterrar el cos de Plogojovits i cremar-lo, per lliurar-se d'aquestes infeccions. Es van adreçar a l'Oficial de l'Emperador que comandava el territori de Gradisca, a Hongria, i al sacerdot del mateix lloc per obtenir el permís d'exhumar el cos de Pierre Plogojovits. L'oficial i el sacerdot van posar moltes dificultats per accedir a aquest permís; però els vilatans declararen que si se'ls refusava poder desenterrar el cos d'aquest home, de qui no dubtaven gens que fons un veritable vampir (és així com els anomenen els revinguts o reviscuts), se sentirien obligats a abandonar el poble i anar-se'n allà on poguessin.

L'Oficial de l'Emperador que ha escrit aquest relat, veient que no els podia aturar ni amb amenaces ni amb promeses, es desplaçà amb el sacerdot de Gradisca al poble de Kosilova, i havent fet exhumar Pierre Plogojovits, van trobar que el seu cos no exhalava cap mala olor, que estava sencer i amb aspecte de viu, amb excepció de la punta del nas, que semblava una mica marcida i assecada; van trobar també que els seus cabells i les ungles havien crescut, i que en el lloc de les ungles, que havien caigut, li n'eren crescudes de noves; també que sota la seva primera pell, que semblava com morta i blanquinosa, n'apareixia una de nova, sana i de color natural: els seus peus i les seves mans eren tan senceres que les podria desitjar tenir un home ben viu. Van remarcar també que tenia sang ben fresca dins la seva boca, que el poble cregué que aquest vampir havia xuclar als homes que havia fet morir.

L'Oficial de l'Emperador i el sacerdot, un cop examinades diligentment totes aquestes coses, amb el poble que era present, el qual augmentà en la seva indignació, ja que cada cop n'estigué més persuadit que es tractava de la veritable causa de la mort dels seus compatriotes, acordaren cercar ràpidament una estaca ben punxeguda, que li enfonsaren dins el pit, d'on va sortir gran quantitat de sang fresca i vermella, a l'igual que pel nas i per la boca; va deixar anar també alguna cosa per la part del seu cos que el pudor no permet pas d'anomenar. Tot seguit, els vilatans posaren el cos en una pira i el reduïren a cendres.

M. Rauf de qui hem pres aquests detalls, cita molts autors que han escrit sobre la mateixa matèria i han aportat exemples d'aquests morts que han menjant dins de les seves

tombes. Cita particularment Gabriel Rzaczinoki amb la seva *Història de les curiositats naturals del regne de Polònia*, impresa el 1721 a Sandomir.

Apèndix:
Fragment del *Diccionari infernal*

Vampirs

– Eren morts que sortien a la nit dels seus cementiris, per anar a xuclar els vius. Hongria, Polònia i Moràvia en foren durant molt de temps infestats. En van aparèixer considerablement a Rússia i a Polònia cap a finals del segle XVII.

Els vampirs poden sortir dels seus taüts des de migdia fins a mitjanit. A la nit van a abraçar estretament els seus familiars i amics i els xuclen la sang, fins a extenuar-los i causar-los la mort.

– Quan es desenterren els vampirs, els surt del cos una gran quantitat de sang, que alguns mesclen amb farina per fer pa, el qual garanteix a qui en menja contra els atacs del revingut. Aquells que han estat xuclats pels vampirs, sense haver tingut ocasió d'haver-se guarit, ja sigui menjant aquest pa màgic o empassant-se una mica de la terra que cobria el cadàver del mort, o fregant-se amb la seva sang, aquells esdevenen vampirs i xuclen al seu torn quan són morts, sense que se'n pugui trobar la raó, bona o dolenta, d'aquests prodigis espantosos.

– Un pastor dels voltants de Kadam, a Bohèmia, revingué, com tants d'altres, algun temps després de la seva mort. Es mostra a la nit en el seu poble i va cridar pel seu nom algunes persones, que van morir en la capvuitada. Es va desenterrar el seu cos, se'l clavà amb una gran estaca a terra. Però es tornà a llevar la nit següent, espantà moltes bones dones dignes de fe i esglaià un gran nombre de persones. Es lliurà llavors el cadàver al botxí, per cremar-lo. El mort cridava furiosament i remenava peus i cames, com si encara fos viu; i, quan se'l cremà, féu grans crits, deixà anar sang molt vermella i en molta abundància; però ja no va tornar a aparèixer...

– Va morir, en un poble de Sèrbia, un vell de seixanta-dos anys d'edat, que va aparèixer al seu fill tres dies després de la seva mort i li va demanar menjar. Aquest li va servir un bon àpat, el pare se l'empassà amb molta gana i se n'anà tot seguit sense dir res.

Es va mostrar la nit següent. I encara la tercera nit es va fer veure encara, però només al seu fill. L'endemà trobaren el fill mort al llit. El mateix dia, cinc o sis persones del poble va caure malaltes sobtadament i van morir l'una després de l'altra.

Els magistrats, avisats d'això que passava, van enviar dos experts al poble en qüestió, per examinar l'assumpte. Van obrir les tombes de tots aquells que eren morts de feia sis setmanes; quan van arribar a la del vell, se'l trobà amb els ulls oberts, d'un color vermell, tenia una respiració natural, tot i que era immòbil i mort; de tot això, van concloure raonablement que era un insigne vampir. El botxí li enfonsà una estaca en el cos, després de la qual cosa van reduir a cendres el cadàver, el quan ja no es va tornar a mostrar...

– Un pagès d'un cantó d'Hongria, anomenat Arnold, va ser aixafat per una carreta de fenc. Trenta dies després de la seva mort quatre persones moriren sobtadament i de la manera que moren, d'acord amb la tradició del país, aquells que són xuclats pels vampirs. Arnold va ser exhumat i es trobà en el seu cadàver tots els senyals de vampirisme. El

seu cos estava fresc; els seus cabells, les seves ungles i la seva barba s'havien renovat; i les seves venes eren plenes d'una sang fluïda, que s'escapava des de totes les parts del seu cos sobre la mortalla amb què havia estat sebollit. L'agutzil del lloc, davant del qual es va fer l'exhumació i que era un home hàbil, va fer enfonsar, segons el costum, una estaca molt esmolada dins el cor d'Arnold, que va deixar anar un crit espantós, com si hagués estat viu. Feta aquesta operació, se li tallà el cap i se'l cremà. Des de llavors no ha aparegut més...

– El 1726, es va obrir la fosa d'un vampir, a qui es trobà amb l'ull desvetllat, el color fresc i l'aparença vigorosa. Se li va fer enfonsar una estaca al cor, se li tallà el cap, se'l cremà; després de tot això, ja no va xuclar ningú ni es mostrà més[1]...

– Alguns han vist el vampirisme com una malaltia. D'altres, considerant que no s'especifica ni el lloc ni el moment precís on ha esdevingut el fet narrat, han ficat les històries de vampirs en el sac dels contes d'allò més absurd. – Un home molt crèdul contava les proeses d'un vampir rus a un recopilador de prodigis. Una dama, que tenia una mica més d'empenta, li va respondre que allí no hi havia res de sorprenent; el fet havia succeït en un país on (segons Gaguin) les persones moren al novembre per ressuscitar a l'abril... És així que caldria rebre les extravagàncies que deixen anar els ximples. Un es recorda d'aquell viatger que es vantava d'haver vist una col grossa com una casa. – Ho crec, li replicà algú; jo he vist una olla gran com una església: l'han construïda per coure la vostra col.

Però, gràcies a la filosofia, els vampirs han passat de moda. Que més se'n pot dir dels revinguts i dels espectres! Si, malgrat això, la fe en les aparicions té encara vida, només pot ser dins dels cervells obtusos.

[1] Com que tots aquests trets s'assemblen, penso que faré un favor al lector evitant-li l'enuig de llegir-ne més. Aquells que es podrien divertir amb aquests contes, en trobaran un gran nombre i tant edificants en les *Apparitions des esprits et des vampires de dom Calmet* i en d'altres obres igual d'assenyades. [*Nota de l'autor*]